

LIETUVOS ŽYDŲ (LITVAKŲ) BENDRUOMENĖ

Pylimo g. 4, LT-01117 Vilnius, Tel. (8~5) 261 30 03, Faks. (8~5) 2127915, El. p. info@lzb.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190722117

2015 m. lapkričio mėn. 6 d.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras
Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius
Direktorei Gerb. Teresei Birutei Burauskaitei

KOPIJA:

Lietuvos Respublikos Generalinei Prokuratūrai
Rinktinės g. 5A, LT-01515, Vilnius

Informacijai
Prezidentūrai
Vyriausybei
Seimui

DĖL LIETUVOS KARIUOMENĖS KARININKO KPT. JONO NOREIKOS VEIKLOS II-OJO PASAULINIO KARO METAIS

2015 m. lapkričio 6 d.

Viešoje erdvėje pasirodė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – LGGRTC) pažymos ištraukos dėl Lietuvos Kariuomenės karininko kpt. Jono Noreikos veiklos II pasaulinio karo metais. Lietuvos žydų bendruomenė jau ne kartą kreipėsi dėl šio asmens veiksmų įvertinimo į teisėsaugos institucijas, bet gaudavo formalius atsakymus. Pastarąjį kartą mes kreipėmės po žurnalisto R. Valatkos publikacijos ir grupės intelektualų viešo pareiškimo. Tačiau Prokuratūra atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą mirusiajam asmeniui (LR BPK 3 str. 7 p).

LGGRTC pažymoje yra tvirtinama, “Apibendrinant galima teigti, kad vokiečių okupacijos laikotarpiu Jonas Noreika nėra dalyvavęs žydų masinėse naikinimo operacijose Telšių ir Šiaulių apskrityse. Tačiau okupacinei nacių valdžiai jį, kaip ir kitus lietuvių civilinės administracijos pareigūnus, pavyko įtraukti į su žydų izoliavimu susijusių reikalų tvarkymą”.

Mums, Lietuvos žydų bendruomenei, atrodo, kad toks Jono Noreikos veiksmų vertinimas yra labai prieštaringas. Lingvistiniu požiūriu, vienas sakinyss prieštarauja kitam sakiniui, o teisiniu požiūriu, žydų varymas į getus, ar bet koks kitas “izoliavimas” arba “ su izoliavimu susijusių reikalų tvarkymas” ir yra žydų naikinimas. Gal LGGRTC plačiau galėtų paaiškinti, kas nutiko su tais izoliuotais žydais, kur jie ir jų daiktai pasidėjo? Kur apskritai pradingo izoliuota Antrojo Pasaulinio karo metais Lietuvos žydų bendruomenė su savo visais namais, kuriuose jie gyveno, daiktais ir t.t. Ar tai nebevadinama nusikaltimu žmogiškumui, genocidu, nusikaltimu,

neturinčiu senaties termino? Ar už tokių “reikalų tvarkymus” Lietuvoje žmonės apdovanojami, jų vardais vadinamos mokyklos? O tose mokyklose besimokantys mokiniai, varymus į getus, taip pat vadins “su žydų izoliavimu susijusiais reikalais” ir tikės, kad už tai asmenys turi būti apdovanoti, kaip didvyriai?

Mums taip pat neaišku, už ką gi vis dėlto J. Noreika buvo areštuotas ir išvežtas į Štuthofą, už kokių vokiečių civilinės valdžios įsakymų nevykdymą?

Prieštaravimus matome ir teiginiuose, kurie yra pagrįsti atskirų asmenų atsiminimais, o kita dalis grindžiama dokumentais.

Net jeigu sutiktume, kad iki šios dienos nėra įrodyta, ar kapitonas Jonas Noreika yra nusikaltėlis, ar jis yra didvyris? Aišku, klausimas retorinis. Tokiomis aplinkybėmis negali būti net kalbos apie Holokausto edukaciją. Lieka tik “su žydų izoliavimu susijusių reikalų tvarkymas”.

Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenės pirmininkė

Faina Kukliansky